

Lindab **Lackerat**

Underhållsinstruktion för produkter tillverkade av färgbelagd stålplåt och aluminium från Lindab

Underhållsinstruktion

För produkter tillverkade av färgbelagd stålplåt och aluminium såsom väggplåt, takplåt, takavvattningsystem eller fasadkassetter

Plåtens livslängd

På Lindab använder vi två olika mått på livslängd: den estetiska och den tekniska. Estetisk livslängd är ett mått på tiden fram till dess att färgskiktet eller metallskiktet förändrats så mycket att utseendet inte längre klarar de krav man ställer. Teknisk livslängd är tiden fram till dess att plåten inte längre kan skydda byggnadens bärande konstruktion eller bakomliggande material och konstruktioner. Den tekniska livslängden är normalt längre än den estetiska.

Produktval

Aluminiumplåt ger, i de flesta miljöer, längre livslängd än stålplåt. Olika belägningssystem klarar olika miljöer olika bra (se Lindabs garantier för vad som gäller) och genom att investera i ett dyrare system (till exempel HBP istället för PE), så får du en produkt som varar längre. Det kan även skilja mellan olika kulörer inom samma belägningssystem. Ljusa kulörer påverkas mindre av solen, och håller därför oftast sin kulör längre än mörka kulörer. Matta produkter kan inte tappa glans på samma sätt som en produkt med hög glans.

Livslängden påverkas av miljön

Miljön kring en byggnad betyder mycket för hur färgen på plåten åldras. En förorenad miljö i form av starkt trafikerade vägar, industriutsläpp eller liknande påverkar plåtens skyddande färg- och zinkskikt. Även solens strålar och närhet till salt hav, påverkar och påskyndar åldrandet av plåtens färg. Belastningen på plåten är störst där smuts och orenheter inte sköljs bort fullständigt med regnvattnet. De värst utsatta ställena på stålplåt är skador och repor där orenheterna kommer i kontakt med zinkskiktet under färgbelägningen eller rentav med själva stålkärnan. Smuts och orenheter belastar färgskiktet och förkortar dess livslängd, och därför är regelbunden rengöring av tak- och väggytor en viktig del av färgbelägningens underhåll.

Att tänka på vid lagring innan montage

Fritt luftflöde måste alltid säkerställas innan plåt monteras, annars kan fukt tränga in som gör att lacken kan luckras upp och det kan även leda till rostangrepp om plåten aldrig får torka ut. Det innebär att klovar med plåt (både släta skivor och profilerat material), hasplade

rullar och annat som ligger dikt an emot varandra i förpackningen inte får stå utomhus eller i icke tempererade miljöer. Kondens kan nämligen också uppstå och skapa problem, det är inte bara regn man måste skydda emot.

Skador vid byggnation och nyttjande

Skador i färgskiktet på stålplåt, oavsett om de uppkommit vid byggnation eller efteråt, kan göra att plåten får sämre skydd mot miljöpåfrestningar. Skador såsom repor i färgbelägningen kan ge uppkomst till korrosion, därför måste dessa bättringsmålas så att man återför ett skydd på plåten. Observera att detta endast gäller stålplåt. Aluminium behöver inte bättringsmålas av korrosionsskäl, utan ska snarare enbart bättringsmålas om det krävs av estetiska skäl. Kvaliteten på bättringsfärg är inte samma som på den prelackerade PVDF lack som finns på aluminiumplåten, så det kan även bli skillnad i kulörbeständighet över tid. Bättringsmåla därför aluminium snarare en gång för lite än en gång för mycket, och då med stor försiktighet.

Årlig besiktning

Färgbelagda byggkomponenter bör kontrolleras regelbundet. Om skador upptäcks i ytbelägningen, ska de repareras för att säkerställa produktens hållbarhet på lång sikt. Följande kontroller bör genomföras:

Initial besiktning

Omedelbart efter installeringen ska alla lösa föremål, såsom fästen, plåtbitar, borrarspån och andra metallföremål, avlägsnas från takytor, takavvattningsystem eller kanter på fasadkassetterna.

Håll rent

Kontrollera att taket, väggen eller takavvattningen är ren. Skräp och smuts håller plåten fuktig och medför en risk för korrosion.

Rengöring

Ofta räcker regnet till för att hålla plåten ren. De avlagringar av smuts som regnet inte klarar att skölja bort kan man tvätta bort med en mjuk borste och vatten. Var extra noggrann med ytor som finns i så kallad regnskugga, det vill säga där regnet inte kommer åt att skölja plåten ren.

I områden med förorenad luft kan det behövas en tvättmedelslösning för att få plåten ren. Man kan till exempel

använda vanligt diskmedel eller industritvättmedel. Dosera enligt tillverkarens rekommendationer. Skölj noga efteråt.

Några tvättråd

- Starkare lösningar än de rekommenderade kan skada färgen.
- Skölj ordentligt, så alla tvättmedelsrester försvinner.
- Undvik organiska lösningsmedel och slipande tvättmedel.
- Applicera rengöringsmedlet. Skölj uppifrån och ned.
- Arbeta varsamt.

Bättringsmålning

Om färgskiktet har små och få skador i lacken, kan de repareras genom bättringsmålning. Använd då en lufttorkande färg och måla med en smal pensel enbart på det ställe som har repats. Eftersom man kan förvänta sig att denna färg med tiden förändras annorlunda än den fabrikslackerade färgen, är det viktigt att bara måla där det behövs.

Behandla korrosionsskada på stålplåt

1. Skrapa, slipa eller sandblästra bort allt löst organiskt material.
2. Ta bort all rost genom sandblästring eller genom att slipa plåten helt ren i det skadade området.
3. Rengör med alkaliskt avfettningsmedel, till exempel femprocentig kaustiksoda med tillsats av något diskmedel. Skölj ytan noga med vatten och låt den torka.
4. Måla med en zinkrik grundfärg.
5. Täckmåla med lämplig ytskikt-färg.

Behandling av kantkorrosion på stålplåt

I normala miljöer uppstår vanligtvis inte kantkorrosion. I aggressiva miljöer kan kantkorrosion uppstå och bör då åtgärdas om man vill behålla plåten intakt och förlänga livslängden.

Följ beskrivningen av punkterna i stycket ovan och avluta med en topplack. Vid kantkorrosion är det extra viktigt att den nymålade färgen omsluter klippkanten. Kantkorrosion vid överlappsskarvad plåt kan vara svårare att behandla eftersom undersidan inte går att komma åt och rengöra. En lösning på detta är att försegla skarven. Rengör och ta bort löst material enligt ovan, och applicera sedan en fogmassa över skarven.

Ommålning

Kulörförändringar, flagning, korrosion eller att man helt enkelt vill byta kulör kan vara orsakerna till att man vill måla om en plåt. Ommålning av utvändigt plåt skall alltid utföras fackmannamässigt med beprövade färgsystem. Leverantörer av ommålningssystem på marknaden har

egna instruktioner för hur ommålning skall ske med respektive system. Om arbetet utförs av en erfaren målningstreprenör har denne nödvändiga kunskaper för att göra hela arbetet från besiktning till färdig målning på ett korrekt sätt.

Målningsarbetet

Plåtytor som ska bättringsmålade eller målas om ska vara torra och rena från smuts och fett. För att minska risken att man får en avvikande kulör måste färgen blandas noga. Måla inte i direkt solljus och inte i temperaturer under +5°C för lösningsmedelsburna färger, och under +10°C för vattenburna färger. Relativa luftfuktigheten får inte vara över 80 procent. Kontrollera att gammal färg sitter fast ordentligt! Läs färgleverantörens anvisningar. Avlägsna lös färg och andra partiklar med skrapa och stålborste. Ytor med rödrost stålborstas noga eller blästras. Rengör med alkaliskt avfettningsmedel, till exempel femprocentig kaustiksoda med tillsats av något diskmedel. Använd gärna högtryckstvätt. Skölj med rent vatten och låt plåten torka. Välj färgsystem beroende på underlag och orsak till ommålningen. Använd pensel, rulle eller spruta för arbetet. Välj en smal och mjuk pensel vid bättring av små ytor.

Konkreta tips:

Den estetiska livslängden bestäms till stor del genom att man anpassar produktval och konstruktioner till användningsområdet och miljön runtomkring. Här är några sådana faktorer som bör beaktas:

- Välj material på fästdon och installationer så att galvanisk korrosion ej blir möjlig.
- Konstruera så att kvarstående vatten undviks.
- Gör ett noggrant montage och förhindra repor på plåten.
- Besikta plåten regelbundet och bättringsmålade skador i ytskiktet på stålplåt direkt.
- Spola av plåt och produkter (tex rännkrokar) som inte sköljs av regnvatten.
- Rengör hängrännor regelbundet.

Vill du läsa mer?

Plåt & Ventföretagen har i samarbete med branschen tagit fram en teknikhandbok "Byggnadsplåt, material & utförande". Du hittar den på www.teknikhandboken.se och den tar upp allt från material, montage till målning och underhåll.

De flesta av oss tillbringar större delen av tiden inomhus. Inomhusklimatet är avgörande för hur vi mår, hur mycket vi orkar och om vi håller oss friska.

Vi på Lindab har därför gjort till vår viktigaste uppgift att bidra till ett inomhusklimat som förbättrar människors liv. Det gör vi genom att utveckla energieffektiva ventilationslösningar och hållbara byggprodukter. Vi vill också bidra till ett bättre klimat för vår planet genom att arbeta på ett sätt som är hållbart för både människor och miljön.

[Lindab](#) | För ett bättre klimat